

Øko-skøn

Af Anette Kristine Poulsen

Økologi kædes ofte sammen med æstetik og masser af coolness. Men manglende fælles fodslag, når det gælder certificering, skaber fortsat forvirring.

Fri os for syntetiske farvestoffer, pesticider, parabener og mineralske olier. Og bring i stedet rene - helst økologiske - produkter, fostret i fred med naturen. Sådan synes flere og flere at tænke, når de køber ind.

Sidst vi i spalterne behandlede økologi, handlede det om forskellen på at være naturlig, økologisk eller organisk og om den grønne bølges nye markedstiltag - herunder øget fokus på certificering. Og hverken fokus på eller interessen for økologi er blevet mindre siden sidst. Tværtimod. Mange vil tætte på, fordi økologi - blot ordet i sig selv - rummer følelser. Og følelser er en voksende dimension, når det gælder kundernes købsadfærd. Derudover er den gængse opfattelse klar: økologiske produkter er bedre for helbredet, smager bedre (hvis det er mad) og produceres mere hensynsfuldt i forhold til miljøet. Økologi nyder altså en direkte association til renhed, gennemsigtighed og ja, måske ligefrem til sandhed.

At økologi er hipt er sandsynligvis gået op for de fleste - men at det også er blevet et must for feinschmeckere har sat øget fokus på kvalitet. For det økologiske blåstempel er, ifølge livsstilseksperter Henrik Byager, ikke længere nok til at få den grønne creme eller de usprøjtede æbler ned i kurven.

"Kvalitet og friske råvarer er det, der tæller, og økologi deroveni er et skattet luksusplus, der signalerer omtanke og overskud - der tilmed bidrager til den gode samvittighed", siger han.

Økologi garanterer ikke for kvalitet

Men det er netop kvaliteten i økologi, der kan være problematisk, mener foredragsholder og nordisk fagchef Hilde Midthjell fra Dermanor i Norge.

"For hvor den grønne bølge er svært optaget af, hvad der kommer fra naturen, kniber det af og til med bedømmelsen af, hvad der er godt og dårligt for huden - og ikke mindst hvad der

er virksomt", siger hun og understreger, at en høj koncentration af økologiske plantestoffer - eller bare plantestoffer - langt fra er en garanti for, at et produkt er mildt eller har den tilsigtede effekt.

"Kvalitet er en flerstrengt størrelse og afhænger både af korrekt valg af plantestoffer ud fra de ønskede effekter, gode råvarer i korrekte koncentrationer og ikke mindst de rigtige fremstillingsmetoder", siger hun om det miks, der for at nå ud over rampen også kræver en god portion kompetence, erfaring og forskning.

Endelig efterlyser Hilde Midthjell et sæt fælles internationale regler for klassificering af økologisk og/eller naturlig hudpleje, for i dag er det en jungle præget af usikkerhed og i visse tilfælde mangel på seriøsitet.

Der findes et stort antal internationale - og anerkendte - certificeringer som fx BDIH, USDA, ECOCERT og THE SOIL ASSOCIATION, og flere kommer løbende til.

"Der introduceres nærmest et nyt certifikat om ugen", siger seniorforsker fra Aveda, Tim Kapsner. Problematikken er, at kriterierne er vidt forskellige. Og det får visse mærker til at afstå. Dels fordi deres egne krav kan være skrappe end et givent certifikat, og dels fordi en stor del af certifikaterne er tilegnet fødevarer.

Eksempelvis skiller det britiske skønhedsmærke The Organic Pharmacy ikke på emballagen med, at det er certificeret af The Soil Association. Og det skyldes forvirringen mellem mad og skønhed, forklarer indehaver af Pure Shop i København, Linda Pop Pedersen:

"Det er endnu ikke besluttet, om The Organic Pharmacy vil begynde at skrive det på emballagen, men det overvejes. Indtil nu har firmaet været af den mening, at certificeringen fra The Soil Association ikke klæder emballagen, fordi forbrugerne kender mærkningen fra supermarkedet", siger hun om risikoen for, at forbrugerne forbinder certificeringen med fødevarer i stedet for luksus-creme. Personligt er hun ikke i tvivl om, at certificering fjerner megen tvivl hos forbrugerne - forvirringen til trods.

Også Jurlique har fravalgt certificering:

"Der findes ingen certificeringer, som kræver, at planterne skal være biodynamiske. Kun Demeter-mærket praktiserer de

klarhed

strengere, biodynamiske krav, men Jurlique har bevidst fravalgt denne løsning, da Demeter bruges i forbindelse med madvarer", siger Lise Frølund fra Jurlique.

Forsøg på EU harmonisering

I modsætning til de kriterier, der gælder for økologiske madvarer i Europa, kan personlig pleje markedsføres som naturlig og/eller økologisk uden lovmæssigt at blive kontrolleret her. Derfor findes der i øjeblikket mange forskellige certificeringsinstitutioner. Standarderne karakteriseres ved varierende kriterier, hvor krav til indhold spænder milevidt, og ofte er vanskelige at sammenligne. Mærkninger som Ecocert, Cosmébio, the Soil Association, BDIH, AIAB og Ecogarantie arbejder i øjeblikket på at ensrette deres forskellige kriterier.

Og initiativet døbt NaTrue (natrue.eu) mener også at være et bud på fremtidens fælles løsning for Europa. Her har interessegruppen bag meldt klart ud, at udfordringen - udover udvælgelsen af tilfredsstillende råvarer - er at hæve målepinden for effektive, sikre og attraktive kvalitetsprodukter inden for økologi. Derudover meldes der om klar opbakning til Corporate Social Responsibility (CSR), hvor virksomhedernes sociale ansvar skal omfatte fair pro-

duktion af råmaterialer og hensynsfuld forarbejdning.

I forsøget på at skabe et forenet europæisk certificeringssystem har NaTrue såvel nedfældet en definition på naturlig og økologisk kosmetik som kriterier for et certifikat med tre grader (hvoraf den første er døbt *Naturlig kosmetik*, den anden *Naturlig kosmetik med økologiske komponenter* og endelig den højeste grad: *Økologisk kosmetik*), hvor målet er at samle Europa. Interessegruppen bag er virksomheder som blandt andre Laverana/Lavera, Logocos/Logona, Primavera, Santaverde, WALA/Dr. Hauschka og Weleda.

Amerikansk tiltag

Også i USA eksisterer et nyt fællesinitiativ døbt OASIS. Målet er at opsætte ens standarder for økologi inden for personlig pleje. OASIS står for Organic And Sustainable Industry Standards. På spørgsmålet om hvorfor det amerikanske mærke for fødevarer, USDA ikke rækker, lyder svaret fra hovedinitiativtager Tim Kapsner, at en mærkning, der er udviklet til fødevarerindustrien, laver ben-spænd for personlig pleje, fordi visse typer grøn kemi* ikke tillades.

Gruppen bag OASIS er ikke i tvivl om, at behovet for ensretning er stort. Eksempelvis var der 40 forskellige certificerings-

* "Grøn kemi fører en masse principper sammen, hvilket muliggør miljøvenlig fremstilling/udvikling af nye aktive ingredienser. Ved at anvende disse principper, kan biomedbrydelige og biokompatible molekyler fremstilles til nye produkter ved at anvende processer, der forurener mindre og forbruger mindre energi end traditionelle processer. Eksempelvis er Pro-Xylane™ et miljøvenligt antiage molekyle udviklet ved brug af principperne bag grøn kemi." Kilde: Garnier.

Biodynamisk Demeter-mærkning

Som udgangspunkt er de biodynamiske fødevarer produceret efter samme regler som økologiske fødevarer. Kort fortalt er biodynamisk landbrug, når der inden for planteavl ikke bruges kunstig gødning ej heller pesticider eller herbicider, og inden for dyreavl skal der overholdes specifikke dyrevelfærds regler. Biodynamiske produkter med Demeter-mærket går et skridt videre, idet der udover de økologiske regler er krav om bl.a.

- anvendelse af otte biodynamiske præparater (brændenælde, røllikeblomster, egebark, kamilleblomster, mælkebøtteblomster, baldrianblomster, humus og kisel) til styrkelse af kompost, jord og afgrøder
- et afbalanceret forhold mellem husdyrhold og planteavl for at sikre en biologisk og dynamisk bæredygtighed
- krav om kvæg eller andre drøvtyggere på bedriften af hensyn til produktion af en gødning, der fremmer jordens frugtbarhed bedst muligt
- en høj grad af selvforsyning med foder, som kun må være biodynamisk og økologisk
- det er ikke tilladt at bruge konventionel gylle eller ajle

Det er Plantedirektoratet og Demeter-forbundet, som kontrollerer, at disse og de øvrige regler overholdes på de enkelte bedrifter. Demeter-mærket er en international garantimærkning for kontrolleret biodynamisk dyrkning og forarbejdning.

Kilde: www.biodynamisk.dk

I Danmark har brancheforeningen SPT et klimaprojekt, hvor opgaven er at lave en samlet beskrivelse af de danske tiltag i forhold til klima, grøn energi og CO2-reduktion.

muligheder inden for økologiske fødevarer med vidt forskellige standarder, inden USDA blev en realitet.

"Og vi er nødt til at nå til samme konsensus", vurderer indehaveren af Oh Oh Organic, Gay Timmons, som er blandt de 30 initiativtagere bag OSASIS, der også tæller blandt andre Aveda, L'Oréal, Juice Beauty, Origins og Private Label Select.

Samme problematik Down Under

I Australien – hvorfra der dukker flere og flere skønhedsmærker op i Europa – findes der heller intet "øko-politi", som tjekker kosmetikprodukternes påstande på emballagerne, hvad angår graden af naturlighed eller økologisk indhold.

"Det er muligt at købe et produkt, hvor 95% af indholdet er syntetisk, men hvor hele markedsføringen er slået op på økologi", siger Greg Milham fra Cawarra Cosmetics i Australien. Der findes dog blandt andre det australske AQUIS mærke (Australian Quarantine Inspection Service), som de australske myndigheder står bag og herunder OFC Australia (Organic Food Chain), som makeup-mærket NVEY ECO – der blev lanceret i Danmark i 2007 - benytter sig af.

Claus Jønsson fra Plan Organic, som er ansvarlig for NVEY ECO i Danmark, efterlyser også et globalt initiativ, så målepinden og standarderne bliver ens – og ikke mindst højere. For som det er nu, søger virksomhederne certificering forskellige steder i forskellige lande, og efterlader kunden forvirret, mener han.

Dansk arbejdsgruppe

Danmark har i Brancheforeningen SPT-regi nedsat en arbejdsgruppe, der diskuterer økologi. Målet, ifølge konsulent Anne-Dorte Mathiesen fra SPT, er at finde fælles fodslag for, hvad kosmetik-branchen herhjemme finder acceptabelt som minimumskrav til at kalde noget økologisk.

"Vi kan ikke acceptere, at noget markedsføres som økologisk, hvis kun en lillebitte del af produktet er det. Vi forsøger at finde frem til fælles retningslinier, og udgangspunktet må være, at man som minimum skal være kontrolleret eller certificeret af en tredje part, men vi diskuterer videre", siger Anne-Dorte Mathiesen.

Fremtiden

Forfatter og indehaver af Green People i England, Charlotte Vøhtz, er ikke i tvivl om, hvem den kommende store målgruppe er for økologisk skønhedspleje:

"Det bliver teenagerne. De vil insistere på certificeret økologi på grund af deres stigende købekraft – men også fordi de bliver mere bevidste".

**“Green is not a colour
- it's a state of mind ”**
Citat: The Body Shop

Derudover er markedet for *private labels* for alvor vågnet, hvor især Wal-Mart og Safeway stormer frem med egne økologiske mærker i USA.

At tallene i USA taler deres eget tydelige sprog, er et væsentligt pejlemærke for Europa.

Og ifølge Nutrition Business Journal stiger salget af såkaldt naturlige og økologiske skønhedsprodukter med cirka 15% om året, og kategorien har de sidste fire år nydt en tocifret procentuel vækst. "Samlet står området, amerikanerne kalder for "Natural & Organic Personal Care," for 13% af det samlede marked for skønhedsprodukter", udtaler Research Manager Jason Phillips fra Nutrition Business Journal. Tallene bekræftes af analyseinstituttet Organic Monitor, som dog forventer, at vækstraten vil stige yderligere. Ifølge den europæiske brancheorganisation Colipas markedsanalyse for det europæiske kosmetikmarked i 2007 udgør kategorien for "naturlige produkter" omkring 20% af det samlede kosmetikmarked i Europa. Frankrig er det land, der vokster mest inden for økologisk og naturlig kosmetik med salgstal på omkring 250 mio. Euro i 2007.

Læs mere om naturlig, organisk og økologisk kosmetik på side 16-18 i KOSMETIK nr. 4, 2007.

KONKURRENCE KONKURRENCE KONKURRENCE

Vi udlodder 5 gaveæsker fra NVEY ECO til en værdi af kr. 849,00 pr. stk. Gaveæskerne indeholder skøn økologisk makeup: Økologisk Powder Blush, Økologisk Compact Bronzer, Økologisk Lip Lustre, Økologisk Eye Shadow Palette.

For at deltage i konkurrencen skal du svare rigtigt på følgende spørgsmål og sende svaret til info@fagbladetkosmetik.dk senest den 1. oktober 2008.

Hvilket land kommer de økologiske NVEY ECO makeupprodukter fra?

